

ADRODDIAD YMGYNGHORI

MODERNEIDDIO YSGOLION

**Canlyniad yr ymgynghoriad a gynhaliwyd rhwng
5 Mehefin 2025 a 17 Gorffennaf 2025**

Ar y cynnig i:

**Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer
disgyblion 11-18 oed**

Hydref 2025

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg / This document is also available in English.

CYNNWYS

1. CYFLWYNIAD.....	3
2. DOSBARTHU'R ADRODDIAD YMGYNGHORI	3
3. Y CYNNIG	4
3.1 Manylion Arfaethedig yr Ysgol Uwchradd Caergybi newydd	4
3.2 Y Dyluniad Arfaethedig	4
4. TREFNIADAU'R YMGYNGHORI	6
4.1 Methodoleg	6
4.2 Cyfarfodydd Ymgynghori.....	7
5. YMATEBION A SYLWADAU	8
5.1 Crynodeb o'r ymatebion a gafwyd ar y ffurflen ymateb ar-lein.....	8
5.2 Ymatebion a gafwyd ar y ffurflen ymateb ar-lein	8
5.2.1. Cwestiwn - Ydych chi'n cytuno â'r cynnig i "Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed"? Ydw/Nac ydw?	9
5.2.2. Cwestiwn - A hoffech chi wneud sylwadau ar y cynnig i: "Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed".....	9
5.2.3. Cwestiwn - A hoffech chi awgrymu opsiynau amgen rhesymol eraill sy'n mynd i'r afael â'r heriau allweddol y mae Ysgol Uwchradd Caergybi yn eu hwynebu? .	11
5.3 Crynodeb o ymateb a dderbyniwyd trwy e-bost	13
5.4 Ymateb Estyn	14
5.4.1. Ymateb Y Cyngor.....	14
5.5 Crynodeb o'r ymatebion gan ddysgwyr	16
5.5.1 Sesiwn gyda dysgwyr yn Ysgol Uwchradd Caergybi 2 Gorffennaf 2025	16
5.5.2 Sesiwn rithiol gyda dysgwyr ysgolion cynradd 8 Gorffennaf 2025	19
6 CASGLIAD.....	22
6.1 Cadarnhad a ddylid gweithredu'r cynnig gwreiddiol (yn gyfan gwbl neu'n rhannol)....	22
6.2 Argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith	22
7 ADRODDIAD ESTYN	24

1. CYFLWYNIAD

Mae gan Gyngor Sir Ynys Môn (y Cyngor) ddyletswydd statudol i sicrhau digon o leoedd addas i blant o fewn ysgolion y sir.

Mae gan y Cyngor gyfrifoldeb o dan y Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018) i ymgynghori â rhanddeiliaid wrth ystyried cynigion ad-drefnu ysgolion sy'n bodloni maen prawf penodol.

Cynhaliodd y Cyngor broses ymgynghori statudol o 5 Mehefin 2025 hyd 17 Gorffennaf 2025 mewn perthynas â'r cynnig canlynol i:

“Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed”.

Diben cynnal ymgynghoriad statudol oedd ceisio barn rhanddeiliaid/partïon â diddordeb ar y cynnig.

Mae'r adroddiad ymgynghori hwn bellach yn cynrychioli cyfrifoldebau'r Cyngor yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018) i gynhyrchu adroddiad i hysbysu rhanddeiliaid/partïon â diddordeb o ganlyniad yr ymgynghoriad statudol drwy'r canlynol:

- Crynhoi pob un o'r materion a godwyd gan rhanddeiliaid/partïon â diddordeb;
- Ymateb i'r materion drwy egluro, diwygio'r cynnig, neu wrthod y pryderon gyda rhesymau ategol;
- Nodi barn Estyn ar y cynnig yn llawn gydag ymateb y Cyngor;
- Mynegi barn plant a phobl ifanc yr effeithir arnynt gan y cynnig.

2. DOSBARTHU'R ADRODDIAD YMGYNGHORI

Cyhoeddwyd yr adroddiad ymgynghori ar wefan y Cyngor www.ynysmon.llyw.cymru ac fe hysbyswyd y rhanddeiliaid / partïon â diddordeb canlynol yn uniongyrchol am gyhoeddiad yr adroddiad ymgynghori.

- Staff (Addysgu ac Ategol) Ysgol Uwchradd Caergybi
- Llywodraethwyr a Rhieni/Gwarcheidwaid Ysgol Uwchradd Caergybi
- Penaethiaid a Chadeiryddion Llywodraethwyr Ysgolion Cynradd y dalgylch
- Aelodau Etholedig Lleol
- Yr Aelod Seneddol Lleol
- Yr Aelod Lleol o Senedd Cymru
- Aelodau Rhanbarthol Senedd Cymru
- Llywodraeth Cymru - Cymunedau Dysgu Cynaliadwy
- Estyn
- Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd
- Comisiynydd yr Iaith Gymraeg
- Grŵp Llandrillo Menai
- MEDR - Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
- Awdurdod Lleol Cyfagos
- Cyngorau Tref a Chymuned Lleol
- Undebau llafur athrawon a staff sy'n cynrychioli Ysgol Uwchradd Caergybi
- Canolfan Addysg Y Bont
- Yr Eglwys yng Nghymru

- Yr Awdurdod Esgobaethol Catholig

3. Y CYNNIG

Ymgynghorodd y Cyngor ar y cynnig i:

“Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed”.

3.1 Manylion Arfaethedig yr Ysgol Uwchradd Caergybi newydd

Mae manylion arfaethedig yr Ysgol Uwchradd Caergybi newydd wedi eu nodi isod:

Ystod oed	11-18.
Cyfanswm y lleoedd i ddysgwyr	900 (750 blwyddyn 7-11 a 150 blwyddyn 12 - 13).
Rhif mynediad fesul blwyddyn academiaidd	150 (yn seiliedig ar flwyddyn 7-11 yn unig).
Lleoliad	Tir ger Canolfan Hamdden Caergybi, yn amodol ar gaffael tir yn llwyddiannus.
Categori	Cymunedol.
Categori iaith	T3 - Cyfrwng Cymraeg trosiannol. Mae'r ysgol yn symud tuag at gategori 3 erbyn mis Medi 2029.
Cyfleusterau arfaethedig	Cyfleuster Cymunedau Dysgu Cynaliadwy i wireddu Cwricwlwm i Gymru (CiG).
Cost Ddisgwyliedig y Prosiect	Tua £66m - gyda £60.7m i'w gyflawni drwy'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol (Llywodraeth Cymru'n cyfrannu 81% tuag at y Tâl Gwasanaeth Blynyddol drwy'r rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy / y Cyngor yn cyfrannu 19%), gyda'r £5.2m sy'n weddill wedi'i ariannu drwy gyfalaf y Cyngor (35%) a Chymunedau Dysgu Cynaliadwy Llywodraeth Cymru (65%).

3.2 Y Dyluniad Arfaethedig

Yn unol â dogfen Llywodraeth Cymru - Canllawiau Arwynebedd ar gyfer Ysgolion yng Nghymru – Canllawiau Adeiladu(WG51809), a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2025, cynigir y bydd dyluniad yr ysgol ar gyfer yr Ysgol Uwchradd Caergybi newydd yn cynnwys:

Ystafelloedd/Ardaloedd	Enghreifftiau
Ystafelloedd addysgu	Dylunio a Thechnoleg Celf, Cerddoriaeth a Drama a Labordai Gwyddoniaeth
Ardaloedd Adnoddau Dysgu	Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) a Llyfrgell
Gweinyddu / Staff	Swyddfa'r Pennaeth, swyddfa Gymunedol a swyddfa arall, Ystafelloedd Gwaith Staff
Storio (Addysgu)	Storfeydd Offerynnau, Storfeydd Addysg Gorfforol
Storio (heblaw addysgu)	Offer ADY, loceri, storfa'r glanhawr
Ardaloedd Bwyta / Cymdeithasol	Ardal Fwyta, ardal gymdeithasu a brechdanau
Cyfleusterau Arlwy	Cegin ac ardal gweini bwyd
Arall	Toiledau, Ystafelloedd Newid Disgyblion a chawodydd

Byddai'r Cyngor yn darparu cymorth a chefnogaeth briodol i ddisgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY). Os oes gan rieni â disgyblion sydd wedi'u cofrestru ag ADY unrhyw gwestiynau ynghylch y gefnogaeth a gynigir, gellir trefnu cyfarfodydd unigol gyda'r Rheolwr Anghenion Dysgu Ychwanegol, E-bost: ffionellis2@ynysmon.llyw.cymru Ffôn 01286 679007.

4. TREFNIADAU'R YMGYNGHORI

Yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 22 Mai 2025, awdurdododd Pwyllgor Gwaith y Cyngor swyddogion i gynnal ymgynghoriad statudol yn unol â'r gofynion a nodir yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018).

4.1 Methodoleg

Cynhaliwyd yr Ymgynghoriad rhwng 5 Mehefin 2025 a 17 Gorffennaf 2025. Yn ystod y cyfnod hwn, gwahoddwyd rhanddeiliaid / partïon â diddordeb i fynegi eu barn ar y cynnig i:

Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed.

Cafodd y ddogfen ymgynghori <https://www.ynysmon.llyw.cymru/cy/Dweud-eich-dweud/Ymgynghoriadau/Ymgynghoriadau-blaenorol/Ymgynghoriad-statudol-Ysgol-Uwchradd-Caergybi.aspx> a'r asesiad effaith [ASESIAD EFFAITH - YUC 130525.docx](#)

eu darparu ar gyfer yr holl randdeiliaid a phartïon â diddordeb a restrir yn adran 2.

Cyhoeddwyd y ddogfen ymgynghori a'r asesiad effaith ar wefan y Cyngor hefyd.

Cododd y Cyngor ymwybyddiaeth o'r ymgynghoriad drwy rwydweithiau cyfryngau cymdeithasol y Cyngor a thrwy arddangos posteri gyda chodau QR mewn mannau cyhoeddus lleol e.e. llyfrgelloedd.

Cynhyrchwyd fersiwn Hawdd ei Darllen o'r ddogfen ymgynghori a'r ffurflen ymateb hefyd ac roedd ar gael ar wefan y Cyngor.

Hysbyswyd y rhai a ymgynghorwyd â hwy hefyd am y cyfleoedd canlynol i ymateb i'r cynnig ymgynghori neu ofyn cwestiynau drwy:

- Anfon e-bost i ysgolionmon@ynysmon.llyw.cymru neu
- Gwblhau'r ffurflen ymateb ar-lein neu
- Gwblhau ffurflen ymateb bapur a'i phostio'n ôl at y Rheolwr Rhaglen (Moderneiddio Ysgolion), Gwasanaeth Adnoddau Dynol a Thrawsnewid, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, LL77 7TW

Roedd copïau caled o'r ddogfen ymgynghori neu fformatau amgen hefyd ar gael ar gais.

4.2 Cyfarfodydd Ymgynghori

Cynhaliwyd y cyfarfodydd/sesiynau canlynol i gyflwyno'r dogfennau ymgynghori ac egluro'r broses ymgynghori i Ddysgwyr, Staff, Llywodraethwyr, Rhieni / Gwarcheidwaid a phob parti arall â diddordeb a fynychodd.

Cynghorwyd y mynychwyr o bwysigrwydd ymateb i'r ymgynghoriad fel y disgrifir yn adran 4.1 gan na chymerwyd unrhyw gofnodion ffurfiol yn y cyfarfodydd ymgynghori.

Cynhaliwyd gweithdy wyneb yn wyneb, a hwyluswyd gan staff yr Ysgol a'r Cyngor, gyda chyngor ysgol Ysgol Uwchradd Caergybi a dysgwyr eraill yn ogystal â sesiwn 'Teams' rithiol gyda chynghorau ysgolion cynradd y dalgylch.

Cynhaliwyd y broses ymgynghori gyda Phlant a Phobl Ifanc yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018.

Dyddiad	Ysgol/Lleoliad	Rhanddeilaid	Amser
2 Gorffennaf 2025	Ysgol Uwchradd Caergybi	Cyngor ysgol Ysgol Uwchradd Caergybi a dysgwyr eraill	2:00pm-3:00pm
2 Gorffennaf 2025	Ysgol Uwchradd Caergybi	Staff a Llywodraethwyr	4:00 pm – 5:00 pm
2 Gorffennaf 2025	Ysgol Uwchradd Caergybi	Rhieni/Gwarcheidwaid	5:30 pm - 6:30 pm
8 Gorffennaf 2025	Sesiwn 'Teams' rithiol	Cynghorau Ysgolion Cynradd y Dalgylch	10:00am-11:00am

5. YMATEBION A SYLWADAU

Mae'r adran ganlynol yn crynhoi'r holl ymatebion a sylwadau a dderbyniwyd gan randdeiliaid i'r ymgynghoriad statudol. Derbyniwyd ymatebion ar-lein (ffurflen ymateb), a thrwy e-bost.

5.1 Crynodeb o'r ymatebion a gafwyd ar y ffurflen ymateb ar-lein

Derbyniodd y Cyngor gyfanswm o 1,023 o ymatebion i'r ymgynghoriad statudol drwy'r ffurflen ymateb ar-lein. Mae'r tabl canlynol yn rhoi dadansoddiad pellach.

Categori'r ymatebwr	Canran	Cyfanswm yr ymatebion
Dysgwr / disgybl	32.3%	329
Llywodraethwr ysgol	1.2%	12
Staff	6.6%	67
Rhiant / gwarcheidwad	22.5%	229
Aelod etholedig	1.2%	12
Cynghorydd tref / cymuned	0.6%	6
Preswlydd lleol	42.1%	429
Arall*(e.e. cyn-ddisgybl) neu heb nodi	3.4%	35

Ymatebodd rhai rhanddeiliaid mewn mwy nag un swyddogaeth e.e. ymateb fel rhiant/gwarcheidwad a llywodraethwr ysgol llywodraethwr sydd wedi'i gofnodi fel un ymateb yn y cyfanswm cyffredinol o 1023.

Ni dderbyniwyd unrhyw ymatebion ar y ffurflen ymateb bapur.

5.2 Ymatebion a gafwyd ar y ffurflen ymateb ar-lein

Mae'r adran hon yn rhoi ymatebion rhanddeiliaid i'r tri chwestiwn a ofynnwyd mewn perthynas â'r cynnig.

Gofynnwyd cwestiwn pellach ynghylch y Gymraeg hefyd fel a ganlyn:

Hoffem wybod eich barn ar yr effeithiau y byddai'r cynnig yn eu cael ar y Gymraeg, yn benodol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Pa effeithiau ydych chi'n credu sydd? Sut gellir cynyddu effeithiau cadarnhaol ar y Gymraeg, neu leihau effeithiau negyddol?

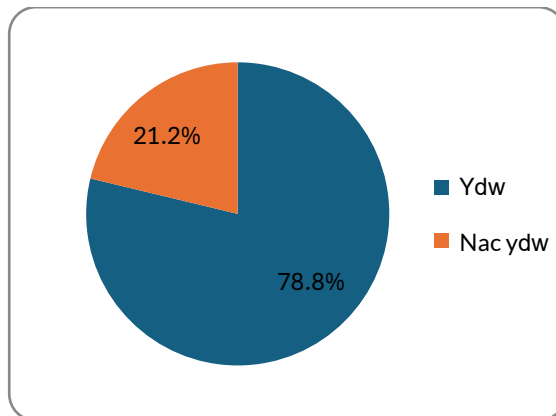
Mae'r adborth a dderbyniwyd mewn ymateb i'r cwestiwn hwn ar gael yn yr asesiad effaith wedi'i ddiweddarau [ASESIAD EFFAITH - YUC 130525.docx](#)

5.2.1. Cwestiwn - Ydych chi'n cytuno â'r cynnig i "Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed"? Ydw/Nac ydw?

Mae'r tabl isod yn dangos bod 79% o'r rhanddeiliaid a atebodd y cwestiwn hwn ar y ffurflen ymateb ar-lein yn cytuno â'r cynnig, gyda 21% yn anghytuno â'r cynnig. Ni wnaeth 58 o ymatebion y rhanddeiliaid ateb y cwestiwn hwn.

Dewis ateb	Canran ymateb	Niferoedd ymateb
Ydw	79%	760
Nac ydw	21%	205
Dim ateb		58

Mae'r graff isod yn dangos dewis ateb y rhanddeiliaid a ymatebodd i'r cwestiwn hwn.

5.2.2. Cwestiwn - A hoffech chi wneud sylwadau ar y cynnig i: "Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed".

Yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018) mae'r tabl isod yn crynhoi'r materion a godwyd gan y rhanddeiliaid ynghyd ag ymateb y Cyngor drwy egluro, diwygio'r cynnig neu wrthod pryderon gyda rhesymau ategol.

Crynodeb o'r materion a godwyd gan rhanddeiliaid	Ymateb y Cyngor
Nododd tua hanner y rhanddeiliaid a atebodd "na" i'r cynnig fod y safle arfaethedig ger y ganolfan hamdden yn rhy bell o'r safle presennol a chanol y dref. Dyma sylwadau sy'n adlewyrchu'r materion a godwyd:	Mae gwerthusiad manwl o opsiynau wedi'i gwblhau o safleoedd posibl yn ardal Caergybi, a'r safle ger y ganolfan hamdden yw'r unig safle sy'n bodloni'r gofynion. Nid yw'r safle wedi'i gadarnhau ac efallai y bydd amseroedd a chostau teithio ychwanegol. Fodd bynnag, rhagwelir y gallai rhai costau cludiant gael eu lleihau oherwydd dylai'r dysgwyr hynny sy'n

• Mae'r lleoliad arfaethedig allan o'r ffordd i lawer o ddisgyblion • Llawer rhy bell i blant gerdded i'r ysgol •	dymuno cael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg, gwbl ddwyieithog allu aros o fewn dalgylch eu hysgol a pheidio â chael eu cludo i'r ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg agosaf. Ar ben hynny, gall dysgwyr eraill benderfynu aros o fewn eu dalgylch oherwydd bod ganddynt fynediad at adeilad ysgol newydd ac adnoddau modern. Mae gan y Cyngor ddyletswydd i ddarparu cymorth teithio yn unol â Mesur Teithio Dysgwyr (Cymru) 2008. Mae'r Cyngor yn darparu cludiant ysgol am ddim i ddysgwyr ysgol uwchradd llawn amser sy'n byw 3 milltir neu fwy o'r ysgol y maent yn byw yn ei dalgylch (ac eithrio dysgwyr 6ed dosbarth / myfyrwyr addysg bellach). Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn y polisi cludiant ysgol: https://www.ynysmon.llyw.cymru/cy/Trigolion/Ysgolion-a-dysgu/Cludiant-ysgol/Polisi-Cludiant-Ysgol.aspx Mae'r rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy wedi'i chysylltu â Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013. Mae'r Ddeddf yn gosod uchelgais clir i wella llwybrau cerdded a beicio i'n helpu i gyflawni ein hamcanion amgylcheddol ac iechyd. Os derbynnir y cynnig, bydd cynlluniau teithio llesol yn cael eu hadolygu a'u paratoi yn unol â'r Ddeddf ar gyfer adeilad newydd Ysgol Uwchradd Caergybi unwaith y bydd y safle newydd wedi'i gadarnhau.
Awgrymodd lleiafrif o randdeiliaid adnewyddu'r adeilad presennol / ailadeiladu ar y safle presennol.	Mae'r Cyngor eisoes wedi ystyried ac wedi diystyru adnewyddu'r adeilad presennol fel opsiwn fel y nodwyd yn y ddogfen ymgynghori. Ni fyddai arwynebedd y safle presennol yn bodloni Canllawiau Arwynebedd Llywodraeth Cymru ar gyfer ysgolion yng Nghymru Canllawiau Adeiladu (WG51089). 27,000m² yw arwynebedd safle'r ysgol bresennol yn ac mae'r Arwynebedd Safle Gros sydd ei angen ar gyfer ysgol newydd heb gaeau chwarae yn 31,625m². Mae gwerthusiad pellach o ailadeiladu ar y safle presennol ar gael isod yn 5.2.3.
Ychydig iawn a wnaeth sylwadau am gost uchel yr adeilad ysgol newydd arfaethedig.	Amcangyfrifir bod y gost arfaethedig yn £66 miliwn, a bydd y rhan fwyaf ohono 'n cael ei ariannu drwy fodel buddsoddi cydfuddiannol Model Buddsoddi Cydfuddiannol. Cyfraniad y Cyngor (amcangyfrif) tuag at gost gwasanaeth blynyddol am 25 mlynedd (MBC) yw £1,238,218 sy'n cael ei ystyried yn fforddiadwy.

5.2.3. Cwestiwn - A hoffech chi awgrymu opsiynau amgen rhesymol eraill sy'n mynd i'r afael â'r heriau allweddol y mae Ysgol Uwchradd Caergybi yn eu hwynebu?

Yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018) rhoddwyd cyfle i randdeiliaid wneud sylwadau ynghylch yr opsiynau amgen a nodwyd gan y Cyngor yn ogystal â'r prif gynnig.

Rhoddwyd cyfle hefyd i randdeiliaid awgrymu opsiynau amgen eraill a fyddai'n mynd i'r afael â'r heriau allweddol y mae Ysgol Uwchradd Caergybi yn eu hwynebu y mae'r Cyngor yn ceisio mynd i'r afael â nhw.

Awgrymodd llawer o'r rhanddeiliaid mewn ymateb i'r cwestiwn hwn adnewyddu'r adeilad presennol / ailadeiladu ar y safle presennol. Mae'r Cyngor eisoes wedi ystyried ac wedi diystyru adnewyddu'r adeilad presennol fel opsiwn fel y nodwyd yn y ddogfen ymgynghori.

Mae'r Cyngor wedi ystyried ymhellach ailadeiladu o'r newydd ar y safle presennol ac wedi gwrthod yr opsiwn hwn gyda'r rhesymau yn y tabl isod.

Opsiwn ychwanegol i'w ystyried	Prif resymau dros wrthod
Ailadeiladu o'r newydd ar y safle presennol	Safle - Ni fyddai arwynebedd y safle presennol yn bodloni Canllawiau Arwynebedd Llywodraeth Cymru ar gyfer ysgolion yng Nghymru Canllawiau adeiladu (WG51809) - Arwynebedd safle'r ysgol bresennol yw 27,000m². Yr arwynebedd Safle Gros sydd ei angen ar gyfer ysgol newydd heb gaeau chwarae yw 31,625m².
	Cost - Amcangyfrifir bod costau dymchwel ar gyfer dymchwel graddol a gwaredu deunydd oddi ar y safle yn £1,307,040. - Amcangyfrifir bod cost Adeiladu a Datblygu Safle newydd wrth i'r dymchwel fynd rhagddo yn £60,697,000. - Felly, cyfanswm cost yr Opsiwn yw £62,004,040 (o'i gymharu â £66 miliwn ar gyfer y safle newydd).
	Heriau - Byddai angen rhaglen ddymchwel ac ailadeiladu fesul cam dros gyfnod o 5-6 mlynedd. - Byddai angen addysgu nifer fawr o ddysgwyr o bell neu eu hadleoli i adeiladau eraill am gyfnodau hir iawn. - Effaith ar ddysgwyr, staff a phob defnyddiwr yn ystod y cyfnod. - Effaith enfawr yn ystod y dymchwel o ran sŵn a llwch yn effeithio ar holl ddefnyddwyr y safle a thrigolion cyfagos. - Effaith enfawr yn ystod y gwaith adeiladu o ran sŵn a llwch yn effeithio ar holl ddefnyddwyr y safle a thrigolion cyfagos.

	•Ardaloedd chwarae a chymdeithasu allanol cyfyngedig ar gael dros y cyfnod adeiladu a allai effeithio ar lesiant y disgyblion. •Effaith ar nifer y safleoedd parcio staff ac ymwelwyr fydd ar gael ar y safle dros y cyfnod adeiladu. •Lle cyfyngedig ar gael ar y safle ar gyfer compownd contractwyr, cyfleusterau lles a storio deunyddiau. •Tarfau tebygol ar wasanaethau yn ystod y dymchwel / ailadeiladu. •Mae'n debyg y byddai angen i'r rhan fwyaf o'r adeilad newydd fod yn strwythur 4 llawr fyddai'n creu problemau hygrychedd posibl. •Lle cyfyngedig ar gael ar gyfer unrhyw ddosbarthiadau dros dro ar y safle yn ystod y gwaith adeiladu.
--	---

5.3 Crynodeb o ymateb a dderbyniwyd trwy e-bost

Rhanddeiliad/Parti â Diddordeb	Crynodeb o'u hymateb	Ymateb y Cyngor
RhAG / Rhieni dros Addysg Gymraeg	Nododd RhAG eu bod yn “gwerthfawrogi'r heriau y mae'r ysgol wedi'u hwynebu'n ddiweddar ynghylch yr adeiladau, ac mae'n dda gweld bod ymateb cadarnhaol wedi bod er mwyn gweld y gymuned ddysgu yn derbyn adeiladau addas”. Mae'r rhan fwyaf o'r ymateb yn ymwneud â'r ysgol yn trawsnewid dros y 4 blynedd nesaf i ysgol cyfrwng Cymraeg categori 3. Mae'n galw ar y Cyngor i sicrhau bod cynyddu cyfleoedd addysg iaith Gymraeg yn ystyriaeth ganolog i'r cynnig hwn.	Ymateb wedi'i nodi. Eglurodd y Cyngor yn y ddogfen ymgynghori (5.4.8) fod y newid categori iaith yn annibynnol ar y cynnig. Y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) yw'r prif ysgogydd strategol ar gyfer datblygu addysg iaith Gymraeg yn lleol. Mae mesurau priodol ar waith i gefnogi Ysgol Uwchradd Caergybi (YUC) i ddod yn ysgol cyfrwng Cymraeg categori 3 o fewn amserlen y cytunwyd arni. Nid yw'r cynnig hwn yn effeithio ar y mesurau hynny nac yn amharu arnynt. Bydd y pwyntiau a godwyd gan RhAG yn cael eu hystyried fel rhan o gynllun trawsnewid categori iaith YUC.

5.4 Ymateb Estyn

Yn unol â'r cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018) mae ymateb Estyn i'r ymgynghoriad wedi'i nodi'n llawn yn rhan 7. (Mae'r llythrennau trwm wedi'u mewnosod gan y Cyngor).

O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori at Estyn. Fodd bynnag, nid corff yw Estyn sy'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod, ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff sy'n cael ei ymgynghori, dim ond ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion y bydd Estyn yn rhoi ei farn.

5.4.1. Ymateb Y Cyngor

Dymuna'r Cyngor egluro/ymateb i rai materion a nodwyd yn ymateb Estyn fel a ganlyn:

Ymateb Estyn	Ymateb y Cyngor
Bydd yr ysgol yn cael ei hadeiladu ger Canolfan Hamdden Caergybi ac mae'n ymddangos bod y cynllun am gostio £66 miliwn, gyda 65% o'r gost yn gyfraniad gan Lywodraeth Cymru a 35% yn gyfraniad gan y Cyngor.	Amcangyfrifir bod cost y cynnig ar hyn o bryd, yn dibynnu ar y canlyniad, yn £65.9m os caiff ei gyflwyno fel cynllun MBC; mae'n cael ei gynnig bydd hyn yn cael ei ariannu'n rhannol gan y rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy. Mae Llywodraeth Cymru yn gwahodd Cynghorau i ddefnyddio'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MBC) i ariannu prosiectau adeiladu newydd o werth sylweddol. Model Buddsoddi Cydfuddiannol Cyfradd ymyrraeth Llywodraeth Cymru ar gyfer ariannu prosiectau MBC Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yw 81%, gyda'r 19% sy'n weddill yn cael ei ariannu gan y Cyngor. Mae'n debygol y bydd y rhan fwyaf o'r gwariant sy'n gysylltiedig â'r adeilad newydd yn gymwys i'w gyflawni a'i ariannu gan ddefnyddio'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol. Byddai unrhyw gostau nad ydynt yn gymwys i'w hariannu trwy'r MBC yn cael eu hariannu fel gwariant Cyfalaf. Cyfradd ymyrraeth Llywodraeth Cymru ar gyfer costau Cyfalaf yw 65%, gyda'r 35% sy'n weddill yn cael ei ariannu gan y Cyngor.
Os caiff y cynnig ei weithredu, mae'n ymddangos efallai y bydd angen adolygu'r strwythur arweinyddiaeth a rheolaeth presennol. Os yw ar leoliad mwy, mae'n debygol y bydd angen mwy o reolaeth safle. Nid yw hi'n glir o'r	Mae'r Cyngor yn cadarnhau y bydd y tîm arweinyddiaeth yn derbyn cefnogaeth ac arweiniad i reoli'r safle newydd.

ATODIAD 1

cynnig os fydd y tîm arweinyddiaeth yn derbyn cefnogaeth ac arweiniad gan yr awdurdod lleol i sicrhau fod arferion gorau mewn arweinyddiaeth a rheolaeth yn cael eu mabwysiadu.	
--	--

5.5 Crynodeb o'r ymatebion gan ddysgwyr

Yn yr adran hon, darperir adborth o sesiynau'r dysgwyr yn Ysgol Uwchradd Caergybi a'r sesiwn 'Teams' rithiol a gynhaliwyd gyda'r ysgolion cynradd. Cynhaliwyd y ddwy sesiwn/proses ymgynghori gyda dysgwyr yn unol ag Adran 3.5 o God Trefniadaeth Ysgolion 011/2018.

Esboniodd y swyddogion fod y Cyngor yn gyfrifol am ysgolion ar Ynys Môn a bod gan y Cyngor yr uchelgais o sicrhau bod ein holl blant a phobl ifanc, er gwaethaf eu cefndir a'u hamgylchiadau, yn cyflawni eu potensial llawn, gan alluogi pob dysgwr i ddatblygu tuag at bedwar diben y cwricwlwm sef:

- Dysgwyr uchelgeisiol, galluog,
- Cyfranwyr mentrus, creadigol,
- Dinasyddion egwyddorol, gwybodus,
- Unigolion iach, hyderus.

Atgoffwyd y dysgwyr o Erthygl 12: Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn, h.y. 'Mae gan blant yr hawl i ddweud eu barn ynghylch yr hyn a ddylai ddigwydd pan fo oedolion yn gwneud penderfyniadau sy'n effeithio arnyn nhw, ac i'w barn gael ei hystyried'.

Eglurwyd y byddai'r wybodaeth a gyflwynwyd ganddynt yn cael ei throsglwyddo i adroddiad a'i chyflwyno i Gynghorwyr fel rhan o'r Ymgynghoriad Statudol a fydd wedyn yn penderfynu ar y ffordd ymlaen.

5.5.1 Sesiwn gyda dysgwyr yn Ysgol Uwchradd Caergybi 2 Gorffennaf 2025

Ymwelodd swyddogion y cyngor ag Ysgol Uwchradd Caergybi, i gael gwybod eu barn ar y cynnig. Mynychwyd y sesiwn gan dros 30 o ddysgwyr yn cynrychioli'r ysgol.

Gofynnwyd i ddysgwyr roi eu sylwadau yn seiliedig ar y cwestiynau yn y ddogfen ymgynghori:

Isod nodir eu hymatebion **cryno** yn eu geiriau eu hunain.

	Cwestiynau a drafodwyd	Ymatebion
1.	Ydych chi'n cytuno â'r cynnig i "Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed"?	Cytunodd yr holl ddisgyblion a fynychodd y sesiwn â'r cynnig. Fodd bynnag, er eu bod yn cytuno â'r cynnig, dywedodd rhai: • Efallai y byddai'n anodd i ddisgyblion sy'n cerdded i'r ysgol gael mynediad at gludiant i fynd i'r lleoliad newydd gan y bydd y tu allan i ganol y dref. • Efallai y byddai'n heriol i'r rhai ag anableddau corfforol gyrraedd yno. Ymateb y Cyngor Mae gan y Cyngor ddyletswydd i ddarparu cymorth teithio yn unol â Mesur Teithio Dysgwyr (Cymru) 2008. Mae'r Cyngor yn darparu cludiant ysgol am ddim i

		ddysgwyr ysgol uwchradd llawn amser sy'n byw 3 milltir neu fwy o'r ysgol y maent yn byw yn ei dalgylch (ac eithrio dysgwyr 6ed dosbarth / myfyrwyr addysg bellach). Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn y polisi cludiant ysgol: https://www.ynysmon.llyw.cymru/cy/Trigolion/Ysgolion-a-dysgu/Cludiant-ysgol/Polisi-Cludiant-Ysgol.aspx Mae'r rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn gysylltiedig â Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013. Mae'r Ddeddf yn gosod uchelgais clir i wella llwybrau cerdded a beicio i'n helpu i fodloni ein hamcanion amgylcheddol ac iechyd. Os derbynnir y cynnig, bydd cynlluniau teithio llesol yn cael eu hadolygu a'u paratoi yn unol â'r Ddeddf ar gyfer adeilad newydd Ysgol Uwchradd Caergybi unwaith y bydd safle newydd wedi'i gadarnhau. Bydd y Cyngor yn darparu cymorth a chefnogaeth briodol i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ac anabledd. Bydd anghenion unigol dysgwyr ag ADY ac anabl yn cael eu hasesu ar adeg trosglwyddo i unrhyw ysgol.
2.	A hoffech chi wneud sylwadau ynghylch y cynnig?	Rhoddodd y dysgwyr eu sylwadau yn ogystal â'r hyn yr hoffent ei weld yn yr adeilad ysgol newydd. Crynodeb o'r sylwadau • Mae'r sefyllfa gyda RACC wedi effeithio ar addysg y disgyblion. Bydd yr ysgol newydd yn amgylchedd gwell i ddisgyblion ddysgu ynddo ac rwy'n credu na fydd yr arian yn cael ei wastraffu. • Gan fod yr adeilad ysgol newydd wedi'i gynnig i fod wrth ymyl y ganolfan hamdden, yna gallwn ddefnyddio'r cyfleusterau yno hefyd. • Mwy o ffocws ar glybiau ar ôl ysgol a chyfranogiad cymunedol ar y safle newydd. Gellid rhentu/codi tâl am ddefnyddio'r neuadd. • Bydd strwythur yr ysgol yn fwy diogel, gan helpu dysgwyr i deimlo'n fwy cyfforddus yn amgylchedd eu hysgol. • Rwy'n meddwl y byddai'n well pe bai'r adeilad presennol yn cael ei adnewyddu a'i gadw lle mae. Crynodeb o'r hyn yr hoffent ei weld yn yr adeilad ysgol newydd • Mwy o le awyr agored a chanopi ar gyfer dysgu awyr agored. Byddem yn hoffi cae pêl-droed a rygbi hefyd. • Ystafell gyffredin fawr i ddisgyblion a gweithgareddau cymdeithasol. • Ystafell / ardal lle gallem ni fynd bob amser am gefnogaeth i wneud i ddisgyblion deimlo'n hyderus ac yn ddiogel ynddynt eu hunain a'u haddysg (Fel Ystafell Pawb yn YUC)
3.	A hoffech chi awgrymu opsiynau amgen rhesymol eraill sy'n mynd i'r afael â'r heriau allweddol y mae Ysgol Uwchradd Caergybi yn eu hwynebu?	

		• Hyfforddiant cymorth cyntaf sylfaenol yn cael ei addysgu i bob disgybl ac athro. • Hoffem gael theatr a llwyfan proffesiynol gyda phropiau a gwisgoed. • Mwy hygyrch i ddisgyblion ag anableddau. • Parcio gwell ar y safle newydd. • Ystafelloedd adolygu / mannau tawel / llyfrgell ar gyfer TGAU. • Mwy o wybodaeth am sut i gael mynediad i'r coleg, pa TGAU sydd eu hangen arnoch chi ac ati. Neu fwy o gymorth ar sut i astudio yn y brifysgol a rhoi cefnogaeth ar sut i gael lle yno. • Loceri ar gyfer disgyblion. • Mwy o opsiynau pwnc ar gael ar gyfer Blwyddyn 12-13. • Amgylchedd glanach, mwy hylan i ddysgu ynddo. • Adnoddau ychwanegol (e.e. ystafell synhwyraidd) i'r rhai ag anghenion ychwanegol. • Byddai cael paneli solar yn beth da. Ymateb y Cyngor Mae'r holl sylwadau wedi'u nodi a'u cynnwys yn yr ymateb cyffredinol i'r ymgynghoriad. Bydd eu crynodeb o'r hyn yr hoffent ei weld mewn ysgol newydd yn cael ei ystyried pan fo'n briodol yn ddiweddarach.
4.	Hoffem wybod eich barn ar yr effeithiau y byddai'r cynnig yn eu cael ar yr iaith Gymraeg, yn benodol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin yr iaith Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. • Pa effeithiau ydych chi'n credu fyddai yna? • Sut gellir cynyddu effeithiau cadarnhaol, neu liniaru effeithiau negyddol?	• Mwy o wersi Cymraeg a llai o wersi Saesneg, fel ein bod ni'n dod yn rhugl yn y Gymraeg yn gynharach. • Mwy o wersi iaith Gymraeg yn adeilad newydd yr ysgol gan fy mod i'n teimlo bod yr iaith Gymraeg yn gyfyngedig yn ein hysgol ar hyn o bryd. • Cyflogi mwy o athrawon Cymraeg ac ychwanegu mwy o wersi Cymraeg gyda mwy o ffocws ar y Gymraeg. • Pob aelod o staff i fod yn ddwyieithog • Rwy'n credu y dylid defnyddio'r iaith Gymraeg yn amlach ym mhob gwers a thu allan i wersi gan fod plant yn siarad llai a llai o Gymraeg. • Gwella faint o siarad a dysgu Cymraeg sy'n digwydd yn yr ysgol • Cael arwyddion Cymraeg ar draws yr ysgol newydd • Cael posteri Cymraeg o amgylch yr ysgol Ymateb y Cyngor Mae Ysgol Uwchradd Caergybi ar daith i drawsnewid i ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg, waeth beth fo'r cynnig i adleoli dysgwyr i adeilad ysgol newydd. Fodd bynnag, nodir yr ymatebion a byddant yn cael eu cynnwys yn yr asesiad effaith wedi'i ddiweddararu wrth symud ymlaen

5.5.2 Sesiwn rithiol gyda dysgwyr ysgolion cynradd 8 Gorffennaf 2025

Cynhaliodd swyddogion y cyngor sesiwn rithiol dros TEAMS gyda chynghor ysgol y chwe ysgol yn nalgylch Ysgol Uwchradd Caergybi sef:

- Ysgol Cybi
- Ysgol Kingsland
- Ysgol Llanfawr
- Ysgol Rhosneigr
- Ysgol Santes Fair
- Ysgol Y Tywyn

Rhoddwyd cyflwyniad PowerPoint addas i'r oedran i'r dysgwyr ynghylch y cynnig. Gofynnwyd iddynt roi eu barn a'u sylwadau ar y cynnig fel a ganlyn:

Isod nodir eu hymatebion **cryno** yn eu geiriau eu hunain.

	Cwestiynau a drafodwyd	Ymatebion
1.	Beth yw eich barn chi am gael adeilad newydd? Cytuno/Anghytuno?	Cytunodd y chwe ysgol fod angen adeilad ysgol newydd a gwnaethant y sylwadau canlynol hefyd: • Syniad ardderchog. Bydd yn helpu gyda chostau a materion eco. • Syniad da cael ysgol newydd. Ond rhaid sicrhau bod mynediad ar gyfer pawb oherwydd nid yw adeilad YUC yn addas ar hyn o bryd. • Syniad da cael adeilad ysgol newydd gan fod gan yr ysgol bresennol lawer o broblemau.
2.	Oes unrhyw beth arall yr hoffech chi ei ddweud am y cynllun i symud plant Ysgol Uwchradd YUC i adeilad ysgol newydd?	Rhoddodd y dysgwyr eu sylwadau yn ogystal â'r hyn yr hoffent ei weld yn yr adeilad ysgol newydd.
3.	Ydych chi eisiau awgrymu syniadau eraill a all helpu Ysgol Uwchradd YUC?	Crynodeb o'r sylwadau • Hoffi'r syniad o ysgol newydd ond rhai amheuan ynghylch y lleoliad • Byddem yn hoffi ystafell synhwyrdd yn yr adeilad ysgol newydd • Byddem yn hoffi gweld parc bywyd gwyllt/man chwarae ar safle'r hen ysgol. • Byddem yn hoffi gardd/gardd goedwig ar y safle newydd.
4.	A fydd y newidiadau'n helpu plant i ddefnyddio mwy neu lai ar yr iaith Gymraeg? Os llai, beth fyddai'n helpu i gynyddu'r defnydd o'r iaith?	• Rhoi enw newydd i'r ysgol yn hytrach na YUC, gan ei henwi ar ôl rhywun hanesyddol enwog/arwyddocaol o Gaergybi. • Adeilad ysgol newydd – rhoi brandio iaith Gymraeg iddo i annog defnydd o'r iaith.

	Cwestiynau a ofynnwyd	Ymateb y Cyngor
	Ble fydd lleoliad yr ysgol?	Mae'r safle arfaethedig (er nad yw wedi'i gadarnhau eto) gerllaw canolfan hamdden bresennol Caergybi. Mae gwerthusiad opsiynau manwl wedi'i gwblhau o safleoedd posibl yn ardal Caergybi, dyma'r unig safle sy'n bodloni'r gofynion.
	Allwn ni ddefnyddio'r ganolfan chwaraeon?	Os caiff yr ysgol ei hadeiladu gerllaw'r ganolfan hamdden, yna byddai trafodaethau ynghylch defnyddio eu cyfleusterau fel rhan o'r cynllun.
	Os yw'r ysgol newydd yn defnyddio'r Ganolfan Hamdden, oni fyddai hynny'n cyfyngu ar y defnydd gan y cyhoedd/ysgolion cynradd?	Bydd angen cynnal trafodaethau i wneud y defnydd gorau o'r ganolfan hamdden i bawb dan sylw er mwyn sicrhau nad oes neb dan anfantais.
	Pa mor hir fydd hi'n ei gymryd i adeiladu'r ysgol?	Bydd y prosiect cyfan (pan fydd adeilad ysgol newydd yn agor) yn para tan fis Medi 2030.
	Faint fydd yr adeilad yn ei gostio?	Amcangyfrifir bod y costau'n £66 miliwn.
	Sut fydd disgyblion yn mynd o'r dref i'r ysgol newydd? A fydd angen bws arnoch chi?	Mae gan y Cyngor ddyletswydd i ddarparu cymorth teithio yn unol â Mesur Teithio Dysgwyr (Cymru) 2008. Mae'r Cyngor yn darparu cludiant ysgol am ddim i ddysgwyr ysgol uwchradd llawn amser sy'n byw 3 milltir neu fwy o'r ysgol y maent yn byw yn ei dalgylch (ac eithrio dysgwyr 6ed dosbarth / myfyrwyr addysg bellach). Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn y polisi cludiant ysgol: https://www.ynysmon.llyw.cymru/cy/Trigolion/Ysgolion-a-dysgu/Cludiant-ysgol/Polisi-Cludiant-Ysgol.aspx
	A fydd digon o raciau beiciau/sgwteri yno, ar gyfer y disgyblion sydd eisiau mynd ar feic yn lle cerdded/ar fws?	Mae'r rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn gysylltiedig â Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013. Mae'r Ddeddf yn gosod uchelgais clir i wella llwybrau cerdded a beicio i'n helpu i fodloni ein hamcanion amgylcheddol ac iechyd. Os derbynnir y cynnig, bydd cynlluniau teithio llesol yn cael eu hadolygu a'u paratoi yn unol â'r Ddeddf ar gyfer adeilad newydd Ysgol Uwchradd Caergybi unwaith y bydd safle newydd wedi'i gadarnhau

ATODIAD 1

	A yw 900 o leoedd yn ddigon? Bydd mwy o blant eisiau dod i ysgol newydd	Mae'r Cyngor wedi gwneud ei gyfrifiadau yn seiliedig ar ragolygon nifer y dysgwyr yn y dyfodol ac mae hefyd wedi ystyried cyfraddau geni yn unol â chyfrifiad 2021. Mae'n bwysig nodi bod rhagolygon yn anodd gan fod rhai dysgwyr yn mynychu'r ysgolion o ddalgylchoedd eraill.
--	---	--

6 CASGLIAD

Y cynnig yr ymgynghorwyd arno oedd Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed.

Yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018) mae'r adran hon yn egluro'r asesiad o'r cynnig, sut mae'r asesiad yn wahanol i unrhyw asesiad cynharach (os o gwbl), yr asesiad o unrhyw ddewisiadau amgen rhesymol eraill a chadarnhad a ddylid gweithredu'r cynnig gwreiddiol (yn gyfan gwbl neu'n rhannol).

6.1 Cadarnhad a ddylid gweithredu'r cynnig gwreiddiol (yn gyfan gwbl neu'n rhannol)

Ar ôl ystyried yr holl adborth fel y'i crynhowyd yn unol â'r cod trefniadaeth ysgolion (11/2018) yn adran 5 uchod, mae'r Cyngor yn dod i'r casgliad mai'r ymateb mwyaf priodol yw adeiladu adeilad ysgol newydd ar gyfer Ysgol Uwchradd Caergybi (y cynnig gwreiddiol).

Mae adborth gan y rhan fwyaf o randdeiliaid (79%) a ymatebodd i'r ffurflen ymateb ar-lein yn cytuno â'r cynnig ac mae'r Cyngor wedi ymateb i'r crynodeb o faterion a godwyd gan y rhai a atebodd "na" yn adran 5.

6.2 Argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith

Ar ôl ystyried yr ymatebion gan yr holl randdeiliaid, mae'r Cyngor o'r farn nad yw ei asesiad pellach o'r cynnig "I Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed" yn wahanol i'r asesiad cychwynnol a wnaed. Yn hyn o beth, mae'r Cyngor yn cadarnhau mai'r ymateb mwyaf priodol yw gofyn i'r Pwyllgor Gwaith am yr awdurdod i gyhoeddi hysbysiad statudol i fwrw ymlaen â'r cynnig.

Manteision y cynnig yw:

- Dylai adeilad ysgol newydd gyda'r dechnoleg a'r adnoddau dysgu diweddaraf, sy'n addas ar gyfer y dulliau addysgu a dysgu diweddaraf a mwyaf modern, gael effaith gadarnhaol ar lesiant a phrofiad staff a dysgwyr.
- Mae tiroedd ysgol sydd wedi'u cynllunio'n dda ac wedi'u datblygu'n feddylgar yn cyfoethogi cyfleoedd i ddysgu a chwarae. Mae cysylltiad a chyswllt â natur yn creu emosiynau mwy cadarnhaol a theimladau o fywiogrwydd, a llai o emosiynau negyddol; mae hefyd yn cynnig rhyddhad rhag blinder meddwl, a'r gallu i ganolbwyntio am amser hirach.
- Disgwylir y byddai cael adnoddau cymunedol pwrpasol yn yr adeilad ysgol newydd a mynediad at gyfleusterau modern yn denu mwy o ddefnydd cymunedol. Byddai'r cynnig yn galluogi'r Cyngor a'r ysgol newydd bosibl i fod yn Ysgol Gymunedol, gan adeiladu partneriaethau cryf â theuluoedd, ymgysylltu â'r gymuned ehangach a chydweithio'n effeithiol â sectorau a gwasanaethau eraill. Byddai hyn yn unol â chanllawiau diweddaraf Llywodraeth Cymru. Drwy fod yn Ysgol Gymunedol, gall y lleoliad newydd hefyd weithredu fel canolfan gymunedol i helpu i gefnogi ac annog siarad Cymraeg yn y gymuned ehangach.
- Gan y gallai fod adeilad ysgol newydd, byddai'r Cyngor yn osgoi gorfod cynnal gwaith i fynd i'r afael â chost cynnal a chadw bresennol a rhagamcannol y dyfodol o bron i £29 miliwn (2024) ar yr adeilad presennol.

ATODIAD 1

- Byddai'r cynnig yn arwain at arbediad yn y gyllideb atgyweirio a chynnal a chadw ganolog am y 25 mlynedd nesaf (os caiff y cynllun ei gyflawni drwy'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MBC))
- Byddai'n mynd i'r afael â'r camau lliniaru brys cyfredol hynny a gymerwyd yn 2023/24 oherwydd Concrit Awyredig Awtoclafiedig Cyfnerth (RAAC) yn 30% o adeilad yr ysgol oherwydd newidiadau i ganllawiau Llywodraeth y DU fis Awst 2023.
- Byddai gan y safle ysgol newydd posibl ei gaeau chwarae ei hun ar yr un safle â'r adeilad ysgol.
- Byddai lleoedd dros ben yn Ysgol Uwchradd Caergybi yn cael eu lleihau.
- Tebygolrwydd cynyddol y bydd dysgwyr yn aros o fewn eu dalgylch oherwydd mynediad at adeilad ysgol newydd ac adnoddau modern.
- Ni ragwelir unrhyw gostau trafnidiaeth ychwanegol i'r Cyngor sy'n gysylltiedig â'r cynnig.
- Bydd adeilad yr ysgol newydd yn garbon sero net, gyda chyfleoedd ehangach i wella bioamrywiaeth ar y safle arfaethedig.

7 ADRODDIAD ESTYN

Ymateb Estyn i'r cynnig i adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed.

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru.

O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion. **Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr.**

Y cynnig yw adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed.

Crynodeb / Casgliad

Mae Estyn yn ystyried bod y cynnig yn debygol o wella safon y ddarpariaeth addysg a'r deilliannau ar gyfer disgyblion yn yr ardal, o leiaf.

Disgrifiad a manteision

Mae'r awdurdod lleol wedi amlinellu rhesymeg glir ar gyfer ei gynnig, sef adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed erbyn 2030. Os caiff y cynnig ei gymeradwyo, bydd yr ysgol yn cael ei hadeiladu ar dir ger Canolfan Hamdden Caergybi, yn amodol ar gaffael tir yn llwyddiannus.

Ymddengys bod adeilad presennol Ysgol Uwchradd Caergybi mewn cyflwr gwael (Gradd C yn ôl graddfa categoreiddio cyflwr adeiladau Llywodraeth Cymru), gydag angen gwaith atgyweirio gwerth £29 miliwn a phroblemau hygyrchedd sylweddol. Yn ei sefyllfa bresennol, mae'n ymddangos bod 29% o leoedd dros ben, a diffyg caeau chwarae addas i ddysgwyr. Yn ychwanegol, dengys bod yr ysgol yn ei ffurf bresennol yn ynni-ddibynadwy iawn ac yn un o'r deg uchaf ar gyfer allyriadau carbon ymhlith asedau'r Cyngor.

Mae'r awdurdod lleol yn darparu disgrifiad priodol o'r cynnig, sy'n cynnwys amserlen ddisgwyliedig ar gyfer y gweithdrefnau statudol. Mae'n cynnig adeiladu ysgol newydd ar gyfer 900 disgybl, gyda 750 o ddisgyblion ym Mlynnyddoedd 7 i 11 yn ogystal â 150 o lefydd ar gyfer darpariaeth Ôl-16. **Bydd yr ysgol yn cael ei hadeiladu ger Canolfan Hamdden Caergybi ac mae'n ymddangos bod y cynllun am gostio £66 miliwn, gyda 65% o'r gost yn gyfraniad gan Lywodraeth Cymru a 35% yn gyfraniad gan y Cyngor.**

Mae'r cynigiwr yn nodi'n glir, ac yn deg, y manteision a'r anfanteision disgwyliedig o gymharu â'r sefyllfa bresennol. Un o'r prif fanteision yw y byddai'n mynd i'r afael a'r gwaith lliniaru brys cyfredol a wnaethpwyd yn 2023-2024 oherwydd bod Concrit Awyredig Awtoclafiedig Cyfnerth (RAAC) o fewn 30% o adeilad presennol yr ysgol. Yn ogystal, mae'n cynnig yn debygol o arwain at arbediad yn y gyllideb atgyweirio a

chynnal a chadw ganolog am y 25 mlynedd nesaf. Noda'r cynigiwr bydd yr adeilad ysgol newydd yn garbon sero net a bod cost cynnal a chadw presennol a rhagamcannol o bron i £29 miliwn ar yr adeilad presennol.

Ymddengys y byddai gan yr adeilad newydd gyfoeth o adnoddau cyfoes, labordai gwyddoniaeth a thechnoleg sy'n addas ar gyfer y dulliau addysgu diweddaraf. Mae'n debygol y byddai hyn yn ei dro yn cael effaith gadarn ar les a deilliannau'r dysgwyr. Yn ychwanegol, mae'n cynnig y byddai gan y safle ysgol newydd ei gaeau chwarae ei hun a fydd yn darparu cyfleoedd gwerthfawr i feithrin lles, medrau corfforol dysgwyr a'u dysgu yn barhaus. Bydd yn fodern, hygyrch i bob dysgwr a nodir y bydd swyddfeydd a mannau i ateb anghenion staff a dysgwyr yno hefyd. Mae'n debygol y bydd Ardal Chwaraeon Aml ddefnydd (MUGA) ar gael i ddysgwyr, a fydd yn annog cyfranogiad mewn chwaraeon a hamdden yn bwrpasol.

Mantais arall yw'r tebygolrwydd cynyddol y bydd dysgwyr yn aros o fewn eu dalgylch oherwydd eu bod yn cael mynediad i adeilad ysgol newydd, maint dosbarthiadau mwy ac adnoddau modern i gefnogi eu lles a'u dysgu. Ni fydd unrhyw gost cludiant ychwanegol yn gysylltiedig â'r cynnig, ac ar hyn o bryd, mae dysgwyr rhwng 16 a 18 oed yn teithio am gyfnodau estynedig yn ystod y diwrnod ysgol gan fod rhai pynciau yn cael eu dysgu gan ddarparwyr amgen.

Mae'r cynigiwr yn amlinellu'r disgwyl i gael adnoddau cymunedol pwrpasol yn adeilad yr ysgol newydd a mynediad at gyfleusterau modern i ddenu mwy o ddefnydd cymunedol. O ganlyniad, mae'n ymddangos y byddai'r cynnig yn galluogi'r Cyngor a'r ysgol newydd arfaethedig i fod yn Ysgol Fro, gan feithrin partneriaethau cryf â theuluoedd, darparu cyfleoedd ystyrlon i ymgysylltu â'r gymuned ehangach a chydweithio'n effeithiol â sectorau a gwasanaethau eraill. Yn ychwanegol, mae'n bosibl gall y lleoliad newydd weithredu fel canolbwynt cymunedol ar gyfer helpu i gefnogi ac annog pobl a dysgwyr i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned ehangach.

Dengys bod ychydig o anfanteision i'r cynnig a risgiau cysylltiedig, a disgrifir mesurau clir a chyraeddadwy i liniaru'r rhain mewn ymateb i'r cynnig. Mae'n debygol y bydd peth ansicrwydd i ddysgwyr a staff. Mae'r cynigiwr yn amlinellu yn agored mai o ganlyniad i lai o gapasiti y bydd angen llai o staff. Bydd angen sicrhau cyfathrebu parhaus â staff ac undebau i'w cadw'n gwbl wybodus am ddatblygiadau. Dengys hefyd yr angen i ddod a dysgwyr ynghyd i safle newydd mewn modd sensitif a gofalus er mwyn sicrhau dilyniant yn eu haddysgu a'u dysgu. O ran lles, gofal ac iechyd, gall disgyblion sydd eisoes wedi arfer ag adeilad presennol yr ysgol ei chael hi'n anodd symud i ysgol newydd. Yn ogystal, mae'n debygol os yw'r pellter yn fwy na'r pellter presennol i rai dysgwyr gall gael effaith andwyol ar gyfraddau presenoldeb. Yn ychwanegol, gall fod oedi o ran ariannu ac adeiladu'r ysgol newydd, a'r posibilrwydd o dderbyn gwrthwynebiad i'r adeilad newydd gan drigolion, grwpiau amgylcheddol neu rhanddeiliaid. Ymddengys mai anfantais arall yw, os yw nifer y ceisiadau yn fwy na chapasiti'r ysgol, o bosib y bydd mwy o apelïadau derbyn. O ran heriau ariannol tebygol, ymddengys y bydd costau ychwanegol o tua £26,000 trwy gyllideb ddirprwyedig yr ysgol.

Mae'r awdurdod lleol wedi ystyried pump opsiwn amgen arall, gan nodi rhesymeg glir dros beidio â'u dewis. Mae'n ymddangos mai adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi yw'r opsiwn y ffefrir orau er mwyn mynd i'r afael â'r gyrwyr allweddol ar gyfer newid, a'r heriau allweddol ar gyfer Ysgol Uwchradd Caergybi. Mae'r cynigiwr wedi ystyried effaith y newidiadau ar drefniadau teithio disgyblion ac ar hygyrchedd y ddarpariaeth

yn briodol. Y sefyllfa ar hyn o bryd yw bod 42.5% o ddysgwyr sy'n byw yn y dalgylch yn mynychu ysgolion eraill ar yr ynys neu yng Ngwynedd. Rhagwelir y gall costau cludiant leihau oherwydd ni fydd angen i'r dysgwyr hynny sy'n dymuno cael darpariaeth cyfrwng Cymraeg, gwbl ddwyieithog gael eu cludo allan o ddalgylch eu hysgol i'r ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg agosaf. Darperir cludiant ysgol am ddim i ddysgwyr ysgol uwchradd llawn amser sy'n byw 3 milltir neu fwy o'r ysgol y maent yn byw yn ei dalgylch, ag eithrio dysgwyr chweched dosbarth. Os bydd y cynnig yn cael ei dderbyn, rhagwelir bydd cynlluniau teithiau llesol yn cael eu paratoi yn unol â'r Ddeddf ar gyfer adeilad newydd Ysgol Uwchradd Caergybi.

The Mae'r awdurdod lleol wedi dangos effaith y cynnig ar leoedd dros ben yn briodol. Ers Medi 2024, mae nifer y dysgwyr sy'n mynychu'r ysgol o'r tu allan i'r dalgylch yn isel yn Ysgol Uwchradd Caergybi (4.5% o ddysgwyr). Mae'r cynigiwr yn amlinellu'n glir beth yw rhagamcanion y bum mlynedd nesaf o ran lleoedd dros ben, sy'n cyrraedd posiblirwydd o 37.4% o leoedd erbyn Medi 2029. Mae'r rhagamcanion yn cadarnhau bod disgwyl i nifer y dysgwyr yn Ysgol Uwchradd Caergybi ostwng. Mae'r awdurdod hefyd yn amcangyfrifir y bydd o bosib tua 80 o ddysgwyr yn mynychu'r ysgol yn sgîl codi tai newydd. Mae'n debyg pe bai'r holl ddarpariaeth tai yn cael ei gwireddu, byddai digon o leoedd o hyd yn adeilad newydd Ysgol Uwchradd Caergybi.

Mae'r cynnig yn rhoi ystyriaeth briodol i effaith y cynnig ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg o fewn yr awdurdod lleol. Mae'r cynigiwr yn nodi y byddai'r cynnig yn gwarchod ac yn hyrwyddo'r iaith Gymraeg o fewn Ysgol Uwchradd Caergybi a'i dalgylch gan fod wyth o'r naw ysgol gynradd y dalgylch wedi'u dynodi'n rhai cyfrwng Cymraeg. Mae'r cynigwyr yn nodi y byddai'r cynnig yn arwain at hybu dysgwyr i aros o fewn eu dalgylch i gael addysg gwbl ddwyieithog yn lle mynd i ysgol uwchradd amgen gyfagos. Tybir na fydd angen i ddysgwyr deithio i ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg gyfagos mwyach pan fydd yr adeilad newydd yn agor yn 2030. Mae'n debygol y byddai unrhyw staff newydd a gaiff eu recriwtio yn siaradwyr Cymraeg yn unol â'r polisi iaith ac yn cael eu hyfforddi drwy gyfrwng y Gymraeg. Maent yn damcaniaethu ymhellach wrth nodi y byddai pan fydd dysgwyr yn gadael yr ysgol, byddant yn gwbl ddwyieithog a fydd yn ei dro yn cyfrannu'n fwriadus at warchod y Gymraeg yn eu cymunedau. Mae'n cynnig hefyd y bydd yn darparu cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg yn ystod gweithgareddau ar ôl ysgol, yn ogystal ag yn y clybiau gofal plant a brecwast cyn ysgol.

Mae Ysgol Uwchradd Caergybi ar hyn o bryd wedi'i chategoreiddio fel ysgol sy'n addysgu trwy gyfrwng y Saesneg gydag addysgu sylweddol trwy gyfrwng y Gymraeg (categori T3). Mae'r ysgol yn y categori trosiannol hwn ac wedi dechrau ar y broses uchelgeisiol o drosglwyddo i gategori 3 o fewn cynllun pum mlynedd, sef y Gymraeg fel y prif iaith addysgu. Mae'r cynigiwr yn nodi'n glir bod newid categori yn fwriad ar wahân i'r cynnig hwn, ond os cytunir ar y cynnig, mae'n ymddangos y bydd yn cynyddu'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg dros amser.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi ystyriaeth briodol i oblygiadau ariannol y cynnig. Mae'n ymddangos mai amcangyfrif o'r gost a ragwelir yw £65.9 miliwn, a chaiff hwn ei ariannu'n rhannol gan y rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy. Er hyn, mae'r gost cynnal a chadw gyfredol ac rhagamcanol ar yr adeilad presennol yn bron i £29 miliwn. Rhagdybir y bydd gwerthu Ysgol Uwchradd Caergybi yn rhyddhau derbyniadau cyfalaf tuag at gost adeiladau adeilad newydd. Mae'n cynnig na fydd costau cludiant ychwanegol, ac yn ogystal, yn arwain at arbediad o thua £45,798 yn erbyn y gyllideb

ganolog Atgyweirio a Chynnal a Chadw am y 25 mlynedd nesaf. Fodd bynnag, mae'r cynigiwr yn rhagweld y bydd cost ychwanegol o £26,000 trwy gyllideb ddirprwyedig yr ysgol.

Her gyllidol ychwanegol posib a amlinellir yn y cynnig yw pe bai'r cynllun yn cael ei gyflwyno drwy'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MBC), byddai cyfraniad y Cyngor (amcangyfrifir 17%) tuag at y Tâl Gwasanaeth Blyneddol yn arwain at gost refeniw ychwanegol o tua £1.3 miliwn y flwyddyn i'r Cyngor ei hariannu ar gyfer blyneddodd 1 – 25 a thua £94,000 i £141,000 ar gyfer blyneddodd 26-60. Mae'n debygol bydd gofyniad y gyllideb ysgolion ddirprwyedig yn debygol o gynyddu tua £26,000 y flwyddyn os caiff y cynnig ei weithredu. O ran costau trosiannol tymor byr y bydd angen eu hariannu, mae'r cynigiwr yn nodi gallai'r rhain gynnwys cost untro ychwanegol i ryddhau aelod o uwch dîm arwain yr ysgol cyn agor adeilad newydd yr ysgol. Yn ychwanegol, mae'n debygol y bydd costau eiddo ar gyfer yr adeilad caeedig nes iddo gael ei waredu. Amcangyfrifir y bydd y gost drosiannol oddeutu £8,000 y flwyddyn o 2025-26 – 2027-28, tua £19,000 yn 2028-29, tua £177,000 yn 2029-30 pan fydd yr adeilad ysgol newydd yn agor ac o gwmpas £115,000 y flwyddyn o 2030-31 hyd nes y trosglwyddir yr eiddo ysgol presennol o berchnogaeth y Cyngor.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r awdurdod yn ystyried yn ddefnyddiol effaith y cynnig ar ansawdd a safonau addysg. Mae'r cynigiwr yn nodi y byddai'r ysgol newydd yn bodloni safonau 'Cymuned Gynaliadwy' a fydd yn amgylchedd dysgu ysbrydoledig i ddysgwyr. Yn ogystal, mae'n debygol y byddai'r ysgol newydd yn cael ei chynllunio i gyflwyno Cwricwlwm i Gymru yn bwrpasol. Ymddengys fod gan yr ysgol bresennol amgylcheddau dysgu allanol cyfyngedig ar gyfer hyrwyddo dysgu annibynnol dysgwyr. Disgwylir i safonau o leiaf gael eu cynnal neu eu gwella yn yr adeilad newydd. Mae'n debygol y gallai adeilad ysgol newydd ddarparu adnoddau modern arbenigol ychwanegol, a mannau gwyrdd awyr agored i ddiwallu anghenion y cwricwlwm a chyfoethogi'r ddarpariaeth a phrofiadau'r dysgwyr. Yn unol a'u trefniadau gyda ysgolion eraill yr awdurdod, mae'n ymddangos bydd yr ysgol newydd yn derbyn yr her a'r gefnogaeth arferol o ran addysgu, dysgu ac arweinyddiaeth.

O ran llesiant ac agweddau at ddysgu, mae'r cynnig yn nodi y byddai amgylchedd yr ysgol newydd ynghyd â mannau gwyrdd awyr agored pwrpasol yn debygol o wella lles corfforol ac emosiynol dysgwyr yn ogystal a gwella llesiant staff. Mae'n debygol na fydd unrhyw newid arwyddocaol mewn darpariaeth a threfniadau cymorth, gofal ac arweiniad i ddisgyblion. Nododd adroddiad Estyn yn Chwefror 2025 yn rhannol, 'Ceir diwylliant diogelu cryf yn yr ysgol. Mae llawer o ddisgyblion yn teimlo'n ddiogel ac mae bron bob un ohonynt yn gwybod ble i fynd i gael cymorth, osoes angen.'

Os caiff y cynnig ei weithredu, mae'n ymddangos efallai y bydd angen adolygu'r strwythur arweinyddiaeth a rheolaeth presennol. Os yw ar leoliad mwy, mae'n debygol y bydd angen mwy o reolaeth safle. Nid yw hi'n glir o'r cynnig os fydd y tîm arweinyddiaeth yn derbyn cefnogaeth ac arweiniad gan yr awdurdod lleol i sicrhau fod arferion gorau mewn arweinyddiaeth a rheolaeth yn cael eu mabwysiadu.

Darperir disgrifiad defnyddiol o effaith y cynnig ar y gymuned ac ar grwpiau sy'n agored i niwed, gan gynnwys plant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY). Mae'n ymddangos y byddai'r cynnig yn arwain at newid amgylchedd dysgu Ysgol Uwchradd Caergybi fel

bod dysgwyr a staff anabl yn gallu cael mynediad llawn i'r holl adeilad arfaethedig. Er hyn, cydnabyddir y gallai'r newid fod yn fwy heriol i rai dysgwyr ag ADY ond mae'r cynigiwr yn nodi byddant yn ymdrechu i sicrhau cyn lleied o darfu â phosibl gan gynorthwyo dysgwyr yn ystod y cyfnod wrth drosglwyddo i'r darpariaeth newydd. Yn ychwanegol, nodir y byddai'r awdurdod yn cael cyngor gan dimau penodol i nodi a gweithredu strategaethau perthnasol er mwyn hwyluso'r trosglwyddiad. Mae'r cynnig yn amlygu y byddai asesiad o anghenion yn cael ei gynnal i nodi'r lefel a'r math o gymorth sydd ei angen er mwyn hwyluso'r broses o drosglwyddo dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae'n debygol y byddai unrhyw ddysgwr ag anghenion dysgu ychwanegol sy'n mynychu Ysgol Uwchradd Caergybi ar hyn o bryd yn parhau i gael y lefel o gymorth sydd ei angen i ddiwallu eu hanghenion addysgol unigol yn adeilad newydd yr ysgol.